

11 Vertel een eerlijk verhaal

Aanpassen aan klimaatverandering gaat niet zonder slag of stoot; altijd zal iemand zich door een maatregel benadeeld voelen. Een goed en eerlijk verhaal van de overheid over de noodzaak van die maatregel vergroot de kans op brede steun.

Het governance-consortium onderzocht de legitimiteit van het adaptatiebeleid, met andere woorden: komt het beleid tot stand conform de regels zoals die gelden in onze rechtstaat en op een manier die door burgers wordt geaccepteerd? Hoogleraar waterrecht Marleen van Rijswijk, van de Universiteit Utrecht, nauw betrokken bij het onderzoek, legt uit waarop werd gelet: “Is het een taak van de overheid om adaptatiemaatregelen te nemen en waarom? Als dat zo is, hoe ver gaat de verantwoordelijkheid van de overheid dan en welke beginselen kun je aan je beleid ten grondslag leggen? Zijn alle betrokken partijen gehoord, is het voorgenomen beleid goed uitgelegd, is voldoende informatie verzameld, is erover nagedacht of benadeelden gecompenseerd horen te worden, zijn belangen serieus genomen en is zorgvuldig gewerkt? Dat zijn allemaal vragen die de overheid zich zou moeten stellen op het moment dat nieuw beleid wordt voorbereid.”

In de praktijk blijkt dit niet altijd te gebeuren, terwijl het juist bij adaptatiebeleid van groot belang is, zegt Van Rijswijk. “Klimaatverandering gaat gepaard met onzekerheid. Niemand weet zeker of de verandering zich zal voordoen, en als er wel iets gebeurt, waar en wanneer dat zal zijn. Om dan draagvlak te krijgen voor beleid dat toch inspeelt op die verandering, zal de overheid veel moeten uitleggen. Vaak beperkt die uitleg zich tot het uiteenzetten van de technische problemen en oplossingen, maar dat is onvoldoende. Achter iedere adaptatiemaatregel zitten politieke afwegingen, maar ook normatieve beginselen als solidariteit. Als de

“Een goed verhaal met een open discussie vergroot het vertrouwen in de overheid.”

Marleen van Rijswijk, Hoogleraar waterrecht

Foto Stadsbrug, Kampen

overheid verzuimt om hierover te communiceren en uitleg te geven, veroorzaakt dat een gebrek aan vertrouwen bij de burgers. Een goed verhaal, met een open discussie, kan dat voorkomen.”

Tijdens de onderzoeksperiode diende onder meer het deelprogramma Zoetwater van het Deltaprogramma als inspiratiebron. Vier dilemma's zijn onder de loep genomen en op basis daarvan formuleerden de onderzoekers een aantal handelingsperspectieven voor overheden. Van Rijswijk ziet in de voorstellen voor de Deltabeslissingen veel van de adviezen terug. “De leidende beginselen worden heel goed uitgelegd: waarom een bepaalde keuze wordt gemaakt en waarop die is gebaseerd. Dat is een goed uitgangspunt voor een breed draagvlak.”

De handelingsperspectieven staan in het boek *Governance van klimaatadaptatie*, verschenen in juni 2014. www.kennisvoorklimaat.nl/oogst/bestuur